GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 53. *Joi 7 (19) Martie* **1885.**

Bravura d-lui Trefort.

Braşovŭ, 6 (18) Martie.

In cele din urmă primirămŭ aḑĭ şi tecstulŭ durerósei circulare, ce a adresat'o Prea Sânţia Sa episcopulŭ Lugoşului preoţimei din diecesa sa, împărtăşindu-i porunca ministrului de culte, care póte fi înscrisă în analele istoriei ca una din cele mai triste bravurĭ şovinistice ale veacului de faţă. Eată-lŭ:

Nr. $\frac{4}{\text{presid.}}$ — 1885.

Multŭ Onoratŭ oficiu Protopopescŭ gr. cat.!

Escelenţa Sa Domnulŭ Ministru Reg. Ung. de culte cu mandatulŭ din 24 Februariu 1885 Nr. 384 eln. notifică, că după informaţiunĭ oficióse primite, în Comitatele Transilvane au de cugetŭ a sĕrbători cu cultŭ di inŭ centenariulŭ lui Horia şi Cloşca în ḑiua de 28/16 Februariu 1885.

După ce însăşĭ festivitatea lui Horia şi Cloşca este o demonstraţiune contrariă patriei în direcţiune, nu sĕ póte permite nicĭ a celebra cultŭ divinŭ.

Dreptŭ aceea Ne provócă Escelenţa Sa, ca cu graba cea mai inteţitóre, şi cu totŭ pondulŭ autorităţei Nóstre episcopescĭ sĕ oprimŭ în întréga diecesă cultulŭ divinŭ ce s'arŭ avé în intenţiune de a se celebra în memoria lui Horia, şi despre dispositiunile făcute sĕ-i facemŭ raportŭ. —

Acestŭ înaltŭ mandatŭ cu acelŭ adausŭ sĕ împărtăşesce M. On. ofic. Protopop., ca tenorele aceluia-şĭ numai decâtŭ sĕ-lŭ facă cunoscutŭ tuturorŭ On. Oficie Parochiale din districtŭ prin circulariu, pe care respectivulŭ preotŭ va avé a constatá ḑiua şi ora primirei şi fiescecarele în persónă rĕmâne rĕspunḑĕtorŭ pentru paza necondiţionată a acestui mandatŭ.

Lugoşŭ la 25/13 Februariu 1885.

Victorŭ Mihalyi m. p.
Episcopulŭ Lugoşului.

Aşedér şi episcopulŭ Lugoşului s'a spăriatŭ de umbrele marilorŭ morţĭ dela 1785?

Mărturisimŭ, că amŭ presupusŭ la Prea sânţia Sa mai multŭ curagiu şi mai multă abnegaţiune faţă cu uneltirile celorŭ dela putere. Aşteptarea nóstră era basată pe atitudinea corectă a Prea Sânţiei Sale, care a sciutŭ sĕ respingă până acum cu demnitate orĭce ingerinţă a guvernului în datorinţele înaltului sĕu oficiu.

Cum de tocmai acuma acestŭ archiereu, descendentŭ din patria lui Dragoşŭ, a fostŭ atâta de impresionatŭ de porunca arbitrară a ministrului, încâtŭ s'a grăbitŭ a cere dela preoţimea din diecesa sa stricta ei esecutare? Sĕ fi rĕmasŭ óre necunoscutŭ Prea Sânţiei Sale, că Horia a fostŭ acelŭ mucenicŭ, care prin mórtea sa pe rótă a reabilitatŭ pe Românii de aicĭ în demnitatea lorŭ omenéscă şi că numai de atuncĭ Românulŭ a începutŭ sĕ fie omŭ încetândŭ d'a mai fi tractatŭ ca o vită legată de gliă?

Crede Prea Sânţia Sa, că ar fi posibilŭ ca prin nisce rugăciuni în biserică pentru nisce morţĭ, de-o sută de anĭ, sĕ se ameninţe patria şi esistenţa statului? Şi dacă nu crede, de ce n'a rĕspunsŭ ministrului cum a sciutŭ sĕ-i rĕspundă atuncĭ, când i-a cerutŭ sĕ se facă corteşulŭ guvernului la alegerĭ?

Multŭ ne-amŭ gânditŭ şi ne-amŭ frĕmântatŭ mintea, că ce se fiă causa, că Archiereii noştri au depusŭ sfânta armă a misiunei lorŭ evangelice dinaintea unei asemenĭ nedrepte pretensiunĭ.

Noi ne-amŭ aşteptatŭ şi amŭ fostŭ în dreptŭ sĕ ne aşteptămŭ dela Metropoliţii şi Episcopii noştri la unŭ altŭ rĕspunsŭ.

Eată ce rĕspunsŭ amŭ fi aşteptatŭ noi sĕ dé Archiereii noştri ministrului de culte la mandatulŭ sĕu dela 24 Februariu, décă ar fi voitŭ sĕ rĕmână la înălţimea chiămărei lorŭ:

Escelenţă, domnule Ministru!

Cu cea mai cumplită uimire şi cu cea mai adêncă mâhnire sufletéscă am cetitŭ şi recetitŭ mandatulŭ Escelenţei Vóstre cu data 24 Februariu a. c. nr. pres. 384, prin care sub grea rĕspundere archierĕscă îmĭ ordonaţĭ sĕ oprescŭ preoţimea din diecesa mea, ca în ḑiua de 16 (28) Februariu, când se împlinescŭ o sută de anĭ dela mórtea pe rótă a lui Horia şi Cloşca, sĕ nu se ţină în bisericĭ serviciu divinŭ, pentru că prin acésta s'ar face demonstraţiune în contra patriei.

Gânditu-v'aţĭ seriosŭ Escelenţă când aţĭ scris acestŭ ordinŭ, cui şi în ce causă îlŭ adresaţĭ, orĭ aţĭ credutŭ că vorbiţĭ cătră organele subalterne ale Escelenţei Vóstre?

Eu celŭ puţinŭ amŭ fostŭ până acum de firma credinţă, că în statulŭ nostru constituţionalŭ domnesce libertate deplină a cultului şi a religiunei, dară mandatulŭ Escelenţei Vóstre îmĭ arată spre cea mai mare durere a mea sufletéscă, că m'am înşelatŭ în acésta suposiţiune, celŭ puţinŭ în câtŭ privesce persóna şi intenţiunile Escelenţei Vóstre.

Orĭce altă 'mi-aţĭ cere Escelenţă, póte că aşĭ puté se împlinescŭ, dar nicĭodată nu voiu puté împlinĭ o cerere, care stă în cea mai flagrantă contraḑicere cu chiămarea mea apostolicéscă.

Escelenţa Vóstră, în calitate de ministru alŭ cultelorŭ, trebue sĕ sciţĭ, că eu ca episcopŭ în cele spirituale n'am sĕ dau samă şi nu suntŭ nimĕrui rĕspunḑĕtorŭ decâtŭ numai lui Dumneḑeu. A pretinde dér dela mine ca sĕ oprescŭ sĕvĕrşirea cultului şi a rugăciunilorŭ în biserică, care este unŭ actŭ curatŭ spiritualŭ şi internŭ sufletescŭ şi care légă pe omŭ cu Dumneḑeu în spiritŭ şi în adevĕrŭ, însémnă a pretinde ca sĕ mĕ desbracŭ de vestmêntulŭ meu apostolicescŭ; însémnă a cere ca eu din înălţimea scaunului meu archierescŭ sĕ lovescŭ în principiile fundamentale ale religiunei creştine, religiunea dragostei, a dreptăţii şi a adevĕrului, care ne demandă sĕ ne rugămŭ chiar şi pentru duşmanii noştrii şi cu atâtŭ mai vêrtosŭ ne impune şi ne obligă, sĕ ne rugămŭ pentru sufletele fraţilorŭ noştri."

Dér ḑiceţĭ, Escelenţă, că prin înălţarea de rugăciunĭ pentru sufletele unorŭ creştinĭ cari au muritŭ mórte cruntă acum o sută de anĭ, s'ar face demonstraţiune în contra patriei."

De când, Escelenţă, au ajunsŭ, în acestŭ statŭ creştinescŭ şi constituţionalŭ, şi rugăciunile bisericescĭ sub cea mai aspră censură, după cum erau în timpulŭ gónelorŭ creştinescĭ sub împĕraţii păgânĭ? Nu vedeţĭ Escelenţă, că prin ingerinţa vóstră în rugăciunile bisericei nóstre românescĭ călcaţĭ în modulŭ celŭ mai cutezătorŭ chiar şi libertatea de consciinţă a cetăţenilorŭ, ca pe timpulŭ celorŭ mai barbare incuisiţiunĭ?

De sigurŭ că nu v'aţĭ gânditŭ, Escelenţă, la precedentulŭ celŭ periculosŭ, ce l'aţĭ creatŭ prin mandatulŭ vostru. Ce ar fi, Escelenţă, dacă, precum s'a întâmplatŭ în anulŭ de restrişte pentru monarchia nóstră, 1866, inimiculŭ patriei ar stá pe pămêntulŭ ţerei nóstre şi dacă credincioşii cetăţenĭ ai Domnitorului nostru constituţionalŭ ar fi opriţĭ de a redicá în bisericele lorŭ rugăciunĭ pentru isbênda oştirilorŭ nóstre? Ce ar fi dacă duşmanulŭ ţĕrei nóstre s'ar escusá atuncĭ pentru acéstă tiraniă citândŭ mandatulŭ de aḑĭ alŭ Escelenţei Vóstre?

Dar ceea ce, după câtŭ sciu eu, n'a făcutŭ nicĭ duşmanulŭ ţĕrei când se afla pe sacrulŭ pămêntŭ alŭ patriei nóstre faţă cu poporaţiunea, cu care purtá rĕsboiu, voiţĭ sĕ faceţĭ acum Escelenţa Vóstră faţă cu cetăţenii statului, a căruia ministru responsabilŭ sunteţĭ, în ţéra proprie faţă cu propria poporaţiune supusă sceptrului blândŭ alŭ sacra tissimei sale Majestăţĭ apostolice.

In fine vĕ rogŭ cu totŭ respectulŭ Escelenţă, a'mĭ spune, ce ve póte îndreptăţi la presupunerea, că credincioşii mei, ce facŭ parte din poporulŭ românŭ, din acelŭ poporŭ, care în tóte timpurile a datŭ doveḑĭ strălucite de cea mai credinciósă alipire şi celŭ mai sincerŭ devotamentŭ cătră înaltulŭ Tronŭ şi cătră Patriă, arŭ avé de gândŭ sĕ demonstreze în contra esistenţei statului?

Amŭ ḑisŭ, credŭ, destulŭ Escelenţă, pentru ca se vĕ facŭ sĕ înţelegeţĭ, că documentezŭ unŭ respectŭ deosebitŭ cătră guvernulŭ Majestăţii Sale Impĕratului şi Regelui nostru apostolicŭ, dacă vĕ trămitŭ înapoi acestŭ mandatŭ, pe calea pe care mi-a venitŭ, rugându-vĕ ca pentru liniştirea îngrijirilorŭ, de care'mĭ spuneţĭ că sunteţĭ tormentaţĭ, se vĕ adresaţĭ la prea stimatulŭ vostru colegŭ dela interne, care dispune de puterea necesară spre a apĕra patria de orĭce periculŭ ce în adevĕrŭ ar putea-o ameninţa.

Primiţĭ, Escelenţă şcl........

Deputaţiunea în afacerea milei împĕrătescĭ.

Deputaţiunea consistoriului — ne spune „Tel. Românŭ" — avŭ onórea a fi primită în audienţă la Maiestatea Sa, Joi în 21 Februariu (5 Martie) a. c. şi predete Maiestăţii Sale representaţiunea consistoriului pre lângă următórea cuvêntare rostită de conducĕtorulŭ deputaţiunei, Reverendisimulŭ domnŭ archimandritŭ şi vicarŭ archiepiscopescŭ Nicolau Popea:

Maiestatea Vóstră cesareă şi apostolică regéscă, prégraţiosulŭ nostru Rege!

La însărcinarea sinodului archidiecesanŭ gr. or. românŭ alŭ Transilvaniei şi respective a consistoriului archidiecesanŭ gr. or. din Sibiiu, ne permitemŭ a ne presentá cu cea mai profundă supunere înaintea Maiestăţii Vóstre şi a subşterne o preaumilită representaţiune a numitei autorităţĭ bisericescĭ în numele sinodului, relativŭ la modulŭ de împărţire a ajutorului de statŭ pentru preoţimea nóstră.

Ajutorulŭ acesta e totŭ acela, pe care Maiestatea Vóstră, la ferbintele rugărĭ ale fericitului, credinciosului şi pentru noi neuitatului archiepiscopŭ şi metropolitŭ Andreiu baronŭ de Şaguna, v'aţĭ înduratŭ preagraţiosŭ a-lŭ încuviinţá cu préînalta decisiune dto. Laxenburg 20 Maiu 1861 din tesaurulŭ statului, esclusivŭ pentru preoţimea archidiecesei nóstre.

Acestŭ ajutorŭ în suma de 24000 fl. anualŭ s'a împărţitŭ până nu de multŭ între preoţime în sensulŭ şi după dispositiunile esprese ale preaînaltei decisiunĭ totdéuna prin archepiscopulŭ şi consistorulŭ archidiecesanŭ. Acestŭ modŭ de distribuire s'a schimbatŭ însĕ într'acolo, ca pe viitorŭ sĕ nu mai împartă archiepiscopulŭ cu consistoriulŭ suma ajutorului, ci domnulŭ ministru însuşĭ immediatŭ preoţimei.

Maiestatea Vóstră! Schimbarea acésta, aptă de a jigni greu autonomia garantată prin legea bisericei nóstre, de a degrada autoritatea şi demnitatea bisericei, ba în ultimile sale consecinţe de a zădărnicĭ chiar părintescile intenţiunĭ ale Măestăţii Vóstre, — a provocatŭ în inimile nóstre cele mai dureróse îngrijirĭ pentru binele şi prosperarea bisericei nóstre şi aceste îngrijirĭ sunt cu atâtŭ mai întemeiate, cu câtŭ autoritatea bisericéscă cu ocasiunea competentei împărţirĭ a graţiosului darŭ între subordinaţii sĕi preoţĭ a purcesŭ strictŭ şi conscienţiosŭ şi nu a datŭ nicĭ cea mai mică ansă la vr'o schimbare, cu câtŭ o atare mĕsură nu s'a mai luatŭ faţă cu nicĭ una din celelalte bisericĭ şi cu câtŭ suntemŭ conscii înaintea lui Dumneḑeu şi a Maiestăţii Vóstre, că atâtŭ în ḑile bune câtŭ şi în ḑile grele, precum documentéză numerósele fapte, amŭ păstratŭ neclătită credinţa nóstră cătră gloriosulŭ nostru domnitorŭ şi cătră iubita nóstră patriă.

De órece paşii făcuţĭ în acéstă privinţă din partea sinodului la domnulŭ ministru ungurescŭ de culte şi instrucţiune publică au rĕmasŭ fără succesŭ, ne vedemŭ

necesitaţĭ a luá refugiu la îndurarea şi graţia Măiestăţiĭ Vóstre şi a ne ruga prea plecaţĭ: Maiestatea Vóstră sĕ Vĕ înduraţĭ preagraţiosŭ a dispune, ca în ce privesce modulŭ de distribuire a ajutorului de statŭ, din motivele înşirate în preaumilita representaţiune, sĕ se susţină pré înalta decisiune dela 20 Maiu 1861 şi mai încolo.«

Maiestatea Sa ascultândŭ cu deosebită bunăvoinţă acéstă cuvêntare şi cerêndŭ unele deslușirĭ în privinţa schimbării modalităţiĭ de distribuire, s'a înduratŭ prea graţiosŭ a resolvi deputaţiunei că: va dispune a i se face raportŭ, şi încâtŭ va fi cu putinţă va luá în considerare cererea bisericei.

Unŭ conflictŭ germano-bulgarŭ.

După cum ne aduce scirea »Nordd. Allgemeine Zeitung«, se pregătesce unŭ conflictŭ diplomaticŭ între Germania şi între Bulgaria. In 31 Decemvre a. tr. fŭ arestatŭ într'o cafenea din Varna de poliţiă unŭ supusŭ germanŭ Ervin Aries, care petrecea acolo de nouĕ lunĭ de ḑile, şi fŭ dusŭ la prefectura poliţiei bulgăresci. Acolo, fără de a afla vr'o lămurire pentru care motivŭ fŭ arestatŭ, fŭ întrebatŭ de numele sĕu, de etatea şi de posiţiunea sa şi apoi i se dete drumulŭ. Vice-consululŭ austriacŭ, care este însărcinatŭ cu protecţiunea Germanilorŭ din Varna, îndată ce auḑi de acéstă întêmplare, se duse la prefectura poliţiei bulgăresci, dar nu putŭ căpĕta o lămurire mai mulţumitóre.

In faptŭ, cu câteva ḑile mai înainte Aries se legitimase la prefectura poliţiei prin presentarea paşaportului sĕu. Procedura poliţiei în contra lui se reduce la aceea, că elŭ ar fi voitŭ se pârască pe secretarulŭ prefecturii pentru o poliţă ce o avea asupra lui. In urma plânsorii lui Aries, administratorulŭ consulatului generalŭ germanŭ din Sofia a adusŭ lucrulŭ acesta la ministrulŭ afacerilorŭ streine bulgărescŭ şi a pretinsŭ, ca purtarea cea nelegală şi anticapitulaţionară a autorităţii din Varna sĕ se rectifice. Acéstă pretenţiune până acuma nu s'a îndeplinitŭ, din contră prefectura poliţiei din Varna a pretinsŭ, ca Aries şi altŭ economŭ cu numele Tim, care trăesce pe lîngă Varna, sĕ fie isgoniţĭ din Bulgaria.

Rĕscóla Albanezilorŭ în Prisrena.

De câteva sĕptĕmânĭ s'a observatŭ nesce mişcărĭ vioi pe la Albanesii din districtulŭ Prisrena. Acésta rĕscólă s'a provocatŭ din causa recensĕmêntului ce voesce sĕ facă autorităţile turcescĭ. Albanesii nu voiau cu nicĭ unŭ preţŭ sĕ spună numele soţiilorŭ şi alŭ fetelorŭ lorŭ, ba ei nu voiră nicĭ sĕ plătéscă taxa de unŭ leu turcescŭ séu 9 cr. pentru recensĕmêntŭ. Deşi guvernatorulŭ renunţă la pretensiunea primă, totuşĭ fŭ silitŭ sĕ părăséscă oraşulŭ şi apoi luă conducerea districtului Prisrena, Ibrahim paşa comandantulŭ din Pristina. Acestŭ generalŭ severŭ luă mĕsurĭ aspre a restabili ordinea. Elŭ arestă căpeteniile séu îi esilă, continuă recensĕmêntulŭ şi încasă taxa de unŭ leu turcescŭ.

Aceste mĕsurĭ au produsŭ rĕscóla generală. Revoltaţii cerură sĕ libereze pe cei arestaţĭ şi sĕ se întórcă capii lorŭ cei esilaţĭ, ér Ibrahim paşa sĕ fiă depusŭ. Dar refusându-li-se acésta, se adunară Presrenenii, Deacovarenii şi Ipecanii, spre a da năvală asupra citadelii din Prisrena. Ibrahim paşa vĕḑŭ că cu miliţia ce o are nu se póte opune revoltanţilorŭ, de aceea se retrase în citadelă şi de acolo bombardă oraşulŭ. Acésta avŭ efectŭ. Albanezii se retraseră din oraşŭ şi împresurară oraşulŭ. Ei stricară telegrafulŭ şi întrerupseră comunicaţiunea cu Prisrena. Unui cavasŭ de ai lui Ibrahim paşa îi succese de a scăpa la Verişoviţa de unde telegrafă la guvernŭ despre revoluţiune şi îlŭ rugă sĕ ia mĕsurĭ grabnice în contra revoluţionarilorŭ. Guvernulŭ turcescŭ îndată luă disposiţiunĭ, trimise dela Novi-Bazar trei bataliόne sub Husein paşa şése bataliόne dela Catirina şi Selfie cu trenurĭ militare la Verişoviţa. Comanda s'a datŭ lui Regab paşa. Muniţiune şi proviantŭ s'a trimesŭ dela Uschebŭ la Verişoviţa unde se concentrară şi trupele. In 10 Martie s'a începutŭ acţiunea. Comandantulŭ de reservă din Albania, Sabit paşa a chematŭ miliţia la Verişoviţa. Rebelii au puscĭ Martini şi muniţiune destulă. Că óre se va suprima rĕscóla îndată, după cum a făcutŭ acuma doi anĭ Derviş paşa, este mare întrebare. Guvernulŭ otomanŭ a concentratŭ 5000 de trupe, dară dacă aceste trupe vorŭ fi de ajunsŭ spre a scóte pe rebelĭ din posiţiunile lorŭ de pe lângă Prisrena, care are posiţiunĭ fórte tarĭ, nu se scie.

TURCII DELA CARPAŢĬ ŞI TURCII DELA BOSFORU.

Turculŭ orĭ este la Carpaţĭ, Dunăre, Tisa orĭ la Bosforŭ, în vecĭ totŭ Turcŭ rĕmâne, de l'ai duce orĭ unde. Turcii dela Bosforŭ, totŭ pămêntulŭ câtŭ se află în împĕrăţia turcéscă, îlŭ privescŭ după concepţiunile lorŭ turanice şi asiatice de proprietate a Sultanului, care este representantulŭ vĕḑutŭ şi concretŭ alŭ Turcilorŭ bosforanĭ. Totŭ aşa privescŭ şi Turcii noştri dela Carpaţĭ totŭ pămêntulŭ din regatulŭ Ungariei de proprietate esclusivă a naţiunii maghiare, dară nu numai pămêntulŭ ci şi apele şi pădurile, şi spre semnŭ, că Turcii noştri şi astăḑĭ suntŭ domnĭ şi stăpânĭ absoluţĭ ai pămêntului, au adusŭ legile cele mai asupritóre, prin care proprietarii unguresci prin camasataţiunĭ esecutate cu gendarmeria despóie pe bieţii Românĭ de prin comitatele ungurescĭ de moşiile acelea, pentru care moşii şi strămoşii lorŭ au lucratŭ câte 200 de ḑile pe anŭ.

In tótă lumea civilisată proprietatea se privesce ca sacrosanctă, numai la Turcii noştri proprietatea mojicului proprietarŭ opincarŭ nu mai este sfântă, pentru că după legile actuale ungurescĭ sub cuvêntŭ de comasaţiune proprietarii micĭ se deposedéză de moşiile lorŭ cele bune în favorulŭ marilorŭ proprietarĭ ungurescĭ, şi în schimbŭ bieţii ómenĭ, capĕtă pămênturile cele mai rele şi cele mai rîpóse. Aşa ceva astăḑĭ nu se mai întêmplă în Turcia.

Turcii dela Bosforŭ, deşi declară în teoriă şi în principiu, că pădurile suntŭ ale Sultanului şi apele, totuşĭ Ghiaurii aducŭ lemne din pădure câte le trebue şi pescuescŭ în tótă buna voiă prin tóte apele, pe când Ghiaurii dela Carpaţĭ astăḑĭ după legile cele draconice de pădurĭtŭ nu mai potŭ tăia nicĭ unŭ bĕţŭ din acelea pădurĭ, unde au pădurĭtŭ în tótă libertatea sute de anĭ, fără sĕ-le ḑică cineva ceva.

Turcii noştri totŭ mereu mustră pe Ghiaurĭ la tótă ocasiunea ḑicêndu-le sĕ ia sémă ce facŭ, că ei mâncă pâne ungurésca, ca şi cum naţiunea domnitóre într'adevĕrŭ le-ar da pâne din grâu ce l'au sĕmĕnatŭ marii proprietarĭ cu mânile lorŭ şi ca şi când bieţii Ghiaurĭ n'ar lucra pămêntulŭ până ce le esŭ sudorĭ de sânge.

Apoi unde merge munca bietului Românŭ décă nu în folosulŭ proprietarilorŭ marĭ, ce se îmbuibă şi se îmbogăţescŭ pe spatele bietului şi năcăjitului ţĕranŭ, care ca sĕ'şĭ pótă cumpĕra domnulŭ sĕu ungurescŭ trăsură cu cai, cisme cu pintenĭ, pipă mare şi dohanŭ, haine scumpe şi mândre, trebue sĕ'şĭ vêndă văcuţa „cu lapte şi mămăliga din gura copiilorŭ şi sĕ umble desculţŭ şi sdrenţosŭ. Ba bieţii ómenĭ trebue sĕ lucre şi moşiile domnilorŭ de pomenă şi sĕ facă din satŭ în satŭ drumurĭ şi podurĭ bune, ca sĕ nu se sdruncine domnii cei marĭ administrativĭ. Vai de sufletulŭ lorŭ când vine marele paşă administrativŭ în satŭ şi găsesce drumulŭ séu vre unŭ podŭ stricatŭ. Turcii adevĕraţĭ, ce-i drept, sunt mult mai umanĭ, că ei nu pré năcăjescŭ ómenii cu drumurile.

Nu totŭ aşa raţionéză Turcii noştri. Ei pe noi adevĕraţii şi vechii stăpânĭ ai acestei ţĕrĭ la tótă ocasiunea ne mână în România, privindŭ acestŭ pămêntŭ îngrăşatŭ cu sângele strămoşilorŭ noştri numai de alŭ lorŭ propriu. Ei n'au învĕţatŭ din istoriă nimica, dară nicĭ n'au lăpădatŭ nimica din năravurile lorŭ cele asiatice. Turcii noştri suntŭ atâta de brutalĭ şi de intoleranţĭ, ca şi cum ar fi venitŭ din Altai numai erĭ alaltaerĭ.

Românii din Turcia au scóle de tóte categoriile, Au în Bitolia două gimnasii, în Târnova, Magarova. Cruşova, Clisura au gimnasii reale de câte patru clase, scóle elementare fórte bine organizate şi provĕḑute cu tóte recuisitele necesare. Profesorii suntŭ bine plătiţĭ. Acelea scóle nu sunt torturate cu limba turcéscă după cum copii noştri suntŭ torturaţĭ cu limba ungurésca turanică, care n'are nicĭ o legătură cu limba nóstră. Pe lângă aceea Turcii nu urmărescŭ pasŭ de pasŭ învĕţămêntulŭ. Scólele Ghiaurilorŭ au inspectorĭ lorŭ proprii. Turcii astăḑĭ nu punŭ pedecĭ de felŭ la deschiderea scólelorŭ creştinescĭ, după cum facŭ Turcii noştri, că nu ne lasă sĕ ne facemŭ gimnasii din banii noştri proprii, după ce ei nu dă nicĭ unŭ bănuţŭ din banii noştri ce intră în visteriă. Apoi Turcii noştri au făcutŭ fondŭ generalŭ de pensiune, unde ne-au băgatŭ cu dea-sila şi pe comunele nóstre bisericescĭ împreună cu toţĭ, şi plătimŭ sute de mii de florinĭ pentru ca sĕ se resfeţe învĕţătorii ungurescĭ.

Românii din Macedonia şi celelalte provincii de pe partea Turcilorŭ potŭ sĕ întemeieze scóle câte vorŭ vré potŭ chiar sĕ'şĭ facă Universitate românéscă, că nu-ĭ opresce nimenea, pe când pe noi, dacă mâne amŭ vré sĕ ne facemŭ Universitate românéscă cu limba românéscă, guvernulŭ ungurescŭ nu ne-ar lăsa, după cum vedemŭ, că nu lasă pe femeile din Marmaţia sĕ facă o reuniune filantropică şi de cultură.

Ghiaurilorŭ în Turcia nu li se pune pedică culturei lorŭ naţionale, nu li se întunecă istoria şi originea, nu li se profanéză bisericile, cum li se întêmplă Ghiaurilorŭ dela Carpaţĭ. Noi Ghiaurii dela Carpaţĭ purtămŭ sarcinĭ multŭ mai grele şi suntemŭ mai apĕsaţĭ sub domnia ungurésca, decâtŭ fraţii noştri de sub domnia păgânului de Turcŭ. Dar Turcii noştri dela Carpaţĭ de când au născocitŭ »ideea de statŭ maghiarŭ« nu se mulţămescŭ cu averea şi cu fiii noştri, ci vorŭ sĕ ia şi naţionalitatea nóstră, dară morţĭ numai o vomŭ da.

Luaţĭ esemplu!

Budapesta, 11 Marte a. c.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Junimea maghiară universitară din Budapesta, precum în anii precedenţĭ, aşa şi în éstŭ anŭ, a sĕrbătoritŭ cu mare pompă ḑiua de 15 Martie n. Serbarea s'a ţinutŭ la 3 óre p. m. în piaţa universităţii. Casele din giurŭ cum şi frontariulŭ edificiului universităţii erau decorate cu stindarte ungurescĭ şi cu covóre atêrnate din ferestre. La pórta din fruntea universităţii era ridicată tribuna învĕlită în roşu. De pe acéstă tribună a declamatŭ juristulŭ Carolŭ Kroob o poesiă ocasională scrisă de Emilŭ Abranyi. După acésta Carolŭ Szász celŭ mai tinĕrŭ a ţinutŭ o cuvêntare înfocată, după care a urmatŭ declamarea poesiei: »Talpra magyar!« (Susŭ Ungure!) prin Adam Tukács, care este cea mai revoluţionară poesiă a lui Petöfi. S'a cântatŭ în corŭ imnulŭ ungurescŭ (Szózat) de Vörösmarty: Harádnak rendület-lenül etc. Poporulŭ adunatŭ aşa a fostŭ de numerosŭ, încâtŭ ferestrele caselorŭ din giurŭ şi stradele vecine erau pline de privitorĭ.

De aici a pornitŭ mulţimea pe strada universităţii, strada şerpelui în piaţa primăriei spre malulŭ Dunărei la piaţa Pŏtöfi unde, dinaintea bisericei româno-grece este situată statua de bronzŭ a lui Petöfi în mărime naturală. Junimea mergêndŭ pe cale a cântatŭ împreună cu poporulŭ adunatŭ cântece revoluţionare d'ale lui Kossuth, ca:

»Kossuth Lajos azt izente,
Elfogyatt a regimentje,
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni,« etc.

Ajungêndŭ la statuă, juristulŭ Geza Rakovszky, care »bene notandum« este preşedinte la »olvasókör«-ulŭ dela universitate, a ţinutŭ o cuvêntare înfocată şi apoi a depusŭ pe statuă o cunună de laurĭ. După acésta poporulŭ a pretinsŭ sĕ se mai declameze încă odată revoluţionara poesiă: »Talpra magyar!« ceea ce numitulŭ Tukács a şi făcutŭ. Casele din piaţa Petöfi încă erau decorate cu stindarte.

Junimea maghiară dă junimei române esemplu, că ce avemŭ sĕ facemŭ, când este vre-o sĕrbătóre şi vr'unŭ momentŭ solemnŭ şi pentru noi Românii. Durere însĕ, că libertatea ungurésca nouĕ ne légă mânile şi picióréle.

Ingâmfaţii puternicĭ ai ḑilei, cărora le place a seduce lumea cu pretinsulŭ liberalismŭ ungurescŭ, de sigurŭ că se vorŭ semţĭ fórte vĕtămaţĭ, dacă junimea română va serbá pre „câmpulŭ libertăţii« orĭ altŭ undeva ḑiua memorabilă de 3/15 Maiu cu aceeaşĭ pompă şi solemnitate cum serbéză junimea maghiară ḑiua de 15 Martie n. Cu tóte acestea ea are datoria şi dreptulŭ de a face acésta pe câtă vreme nu se va nimicí acea disposiţiă a constituţiunei actuale, care garantéză libertatea individuală a cetăţenilorŭ. Dar ea are şi unŭ titlu mai mare la acésta decâtŭ asupritorii ei, carĭ sub masca liberalismului şi a constituţionalismului concură cu despoţii din timpulŭ feudalismului şi alŭ absolutismului urgisitŭ.

Amŭ ajunsŭ timpulŭ, când cu tótă dreptatea ne putemŭ revocá în memoriă cuvintele strămoşului Cicerone: »O tempora, o mores!...« **Z.**

SCIRILE ḐILEI.

Ni se comunică din Pesta, că ministrulŭ Trefort, care era de faţă când d. deputatŭ Truţa a făcutŭ interpelaţiunea sa, părea fórte câtrănitŭ dândŭ mereu din umerĭ.

—o—

Escelenţa Sa d-lŭ metropolitŭ Dr. Iónŭ Vancea din 10 n. l. c. se află în Budapesta împreună cu Ilustritătile lorŭ d-nii episcopĭ: Dr. Victorŭ Mihalyi şi Mihailŭ Pavelŭ, unde vorŭ petrece până câtră 29 Martie n.

—o—

D-lŭ Vincenţiu Babeşŭ a plecatŭ din Budapesta la Bucurescĭ pentru a lua parte la şedinţele academiei române, de unde apoi va merge pe câteva ḑile la Sibiu.

—o—

»Kol. Közlöny« ne spune, că în ḑiua de 25 Martie studenţii ungurĭ dela universitate au strigatŭ: »Eljen libertatea!« ér cetăţenii ungurĭ ai Clujului au strigatŭ: »Eljen egalitatea!« şi întrebă apoi: »unde a rĕmasŭ frăţietatea?« — Acésta a mâncat'o »Kol. Közlöny« cu patronii sĕi şi cu mamelucii lorŭ românĭ din Pesta, carĭ strigă ca nisce »nebunĭ« frăţietate, ca apoi sĕ li se arate »pumnulŭ.« »Kol. Közl.«, în locŭ de a se ocupa de ovaţiunile demonstrative ce s'au adusŭ »guvernatorului« Kossuth, găsesce cu cale de a înregistra simplu cultulŭ lui Kossuth în Clujiu, şi în locŭ de comentarŭ aţîţă din nou fanatismulŭ cetitorilorŭ sĕi în contra Românilorŭ.

—o—

Ministrulŭ instrucţiunei are de gândŭ sĕ înfiinţeze câtŭ mai curêndŭ în Braşovŭ o scólă de desemnŭ, de sculptură în lemnŭ şi de modelare. Ca conducĕtorŭ alŭ scólei va fi chematŭ unŭ bărbatŭ specialŭ din Germania.

Ni se scrie din Peşta: »Viitorulŭ« organŭ politicŭ trisĕptĕmânarŭ, ce apare în Budapesta, după esistenţa de $1\frac{1}{4}$ de anŭ, cu finea lui Martie v. a. c. necondiţionatŭ va înceta d'a mai apăré. Conferinţa acţionarilorŭ şi fundatorilorŭ din 12 n. l. c. a fostŭ fórte slabŭ cercetată. Cei dela acestŭ organŭ se vĕdŭ părăsiţĭ şi din partea aderenţilorŭ lorŭ de mai 'nainte şi din partea guvernului. Cestiunea gimnasiului din Caransebeşŭ, a căreia resolvare li se promisese în véra anului trecut, nu s'a resolvatŭ încă, şi póte că nicĭ nu se va resolva curĕndŭ. Acéstă împrejurare încă preocupă pe »guvernamentalii noştri.«

—0—

Funcţionarulŭ dela poştă din Pesta, E. Maar, după ce a delapidatŭ banĭ postalĭ în sumă de 15,400 fl., a dispărutŭ. — De asemenea a dispărutŭ măestrulŭ poştalŭ din Lengyeltoti, comitatulŭ Somogy, Eugen Ajkai, după ce a delapidatŭ unŭ pachetŭ cu banĭ în sumă de 5000 fl.

—0—

Citimŭ următórele în »Monitorulŭ oficialŭ« din Bucurescĭ: »Sâmbătă, 2 Martie, la órele 2 după amédĭ, M. S. Regele a asistatŭ la şedinţa publică a Academiei Române. La sosire, Regele fù întêmpinatŭ de d. D. Sturdza, miinstrulŭ cultelorŭ şi instrucţiunei publice, precum şi de d-nii profesorĭ Bacaloglu şi Quintescu, vice-preşedinţĭ ai Academiei. După deschiderea şedinţei de către M. S. Regele, d. profesorŭ Hăşdĕu dete cetire lucrărilorŭ sale asupra Etimologicum magnum Romaniae, pentru care Maiestatea Sa binevoì a-i exprima odată cu Inaltele Sale felicitărĭ şi dorinţa, ca Academia sĕ urmeze înainte cu acéstă importantă lucrare. D. Bariţŭ citì raportulŭ asupra cercetărilorŭ făcute de d-sa în Transilvania, privitóre la documentele istorice ale României, după care D. G. Sionŭ expuse situaţiunea actuală a bibliotecei Academiei. Şedinţa terminându-se, Maiestatea Sa, după ce bine-voi a convorbi cu multă afabilitate cu maĭ mulţĭ din d-nii membri, vizită biblioteca şi se întórse la Palatŭ la órele 4.«

—0—

In 18, 19 şi 20 Martie se va întruni în Iaşĭ alŭ doilea congresŭ alŭ Corpului didacticŭ din România.

CORESP. PART. DIN BUCOVINA.*)

Cernăuţĭ, 3 Martie 1885.

Domnule Redactorŭ! La 31 Ianuariu v. a anului acestuia s'a ţinutŭ aicĭ conferinţa pastorală sub presidiulŭ şi în locuinţa multŭ stimatului d. protopopŭ stauroforŭ Ioanŭ Olinschi. S'au discutatŭ şi vorbitŭ multe la acéstă conferinţă. Multŭ mai interesantă însĕ a fostŭ cetirea unui articulŭ din „Gazeta Transilvaniei« din anulŭ 1884 — dacă nu greşescŭ Nr. 22 s'au 23 — care cuprinde în sine o critică asupra unorŭ articule a călindarului aceluiaşĭ anŭ, despre causele sĕrăciei poporului nostru bucovinénŭ. Corespondentulŭ dela »Gazeta Transilvaniei« a atacatŭ aspru în ea pe redactorulŭ călindarului părintele profesorŭ de religiune la scóla reală din Cernăuţĭ Calistratu Coca, secretarulŭ actualŭ alŭ societăţii pentru cultura şi literatura poporului românŭ în Bucovina şi a criticatŭ purtarea preoţilorŭ faţă cu poporulŭ, desemnându'i pe ei ca unică causă a sĕrăciei poporului românŭ.

După cetirea amintitului articulŭ s'a sculatŭ Sânţia Sa părintele protopopŭ Leonŭ Popesculŭ, parochŭ alŭ bisericei catedrale din Cernăuţĭ, şi mirându-se a ḑisŭ: Cum de consistoriulŭ nostru, care este pusŭ spre a apĕră interesele bisericei, la care se enumĕră şi onórea preoţimei întregĭ, sufere una ca acésta şi nu face procesŭ de presă „Gazetei Transilvaniei«, precum bună óră a făcutŭ Magistratulŭ Cernăuţilorŭ în mai multe rĕndurĭ unorŭ foi periodice, carĭ au atacatŭ în presă pre consiliarii şi amploiaţii Magistratului? Decĭ cerŭ în numele preoţilorŭ de faţă la conferinţă, ca Prévenerabilulŭ Consistoriu Archiepiscopescŭ sĕ facă procesŭ de presă „Gazetei Transilvaniei,« séu décă suntŭ adevĕrate cele scrise în ea, sĕ caute carĭ ar fi acei preoţĭ şi aflându-i sĕ-i pedepsĕscă esomplarŭ pentru purtarea lorŭ cea rea, şi sĕ nu pătimĕscă onórea întregului corpŭ preoţescŭ.

La acésta întêmpină domnulŭ Protopopŭ Artemiu Berariu, cumcă elŭ este autorulŭ articulelorŭ citate din călindarulŭ societăţii alŭ anului 1884 ér nu Domnulŭ Calistratŭ Coca şi ḑice, cumcă critica nu este tocmai în totulŭ neadevĕrată, ci din contră cuprinde multe adevĕrurĭ. S'a vorbitŭ apoi de casurĭ speciale, de abusurĭ la nunţĭ de 100 fl. de 40 fl. de îngropăciunĭ grase, fără a se aminti câtŭ de puţinŭ numele preoţilorŭ respectivĭ. Observă domnulŭ protopopŭ mai departe, cumcă consistoriulŭ archiedecesanŭ se sfieşte a începe unŭ procesŭ de presă, pentru ca în casŭ de nereuşită sĕ nu se blameze, şi că a trimisŭ articululŭ citatŭ alŭ »Gazetei« spre cetire la conferinţă, ca sĕ vadă preoţii ce se scrie de ei şi în casŭ decum-va îi mustră pe unii consciinţa că ar avé o asemenea purtare, sĕ se îndrepte. Adaoge mai departe, netedindŭ consistoriulŭ, cumcă consistoriulŭ îşĭ face datoria şi preoţii cu purtărĭ rele sunt totdéuna pedepsiţĭ.

Da! Consistoriulŭ nostru pedepsesce astfelŭ de preoţĭ!? O scimŭ d-le protopopŭ! scimŭ că le dă parochii mai bune séu îi esceléză; d. e. pe fostulŭ parochŭ din Bilca domnului Grigoriu Tomovicĭ l'a strămutatŭ spre pedépsă la Chriscatecŭ şi dându-i brâu roşu l'a făcutŭ protopopŭ. Parochului din Stroeştĭ părintelui Emanuelŭ Isopesculŭ, — care şi acum are cercetare disciplinară, dară va eşi cu ajutorulŭ lui Dumneḑeu curatŭ — i-a datŭ parochia Bosancea. Parochului din Chiseĭău părintelui Leonŭ Maximovicĭ, ginerile consilierului consistorialŭ Zurcan (ovicĭ i-a datŭ spre pedépsă parochia de frunte Iasloveţŭ ş. a. Astfelŭ suntŭ pedepsele! Ĕră unora preoţĭ demnĭ le face nedrepţăţĭ strigătóre la cerŭ, precum: părintelui protopopŭ, capelanŭ la capela din Leov (Lemberg.) Dionisiu Mitrofanovicĭ, căruia i-sa refusatŭ parochia Dornei.

Sórtea parochilorŭ este încă bună, dar acei ajutorĭ de preoţĭ, carĭ nu au protecţiă, suntŭ preteraţĭ la fiecare ocasiune, deşi unii din ei bieţii au familiă grea, au copii pe la scolĭ poporale, ba chiar şi pe la scolĭ mijlocii. La aşeḑărĭ de parochii nu suntŭ consideraţĭ ajutorii de preoţĭ bĕtrânĭ ci se strămută numai parochii din locŭ în locŭ, după ce şi-au adunatŭ destulă avere în o parochiă, la alte parochii mai bune, fără ca sĕ aibă câtŭ de puţinŭ interesŭ pentru bunăstarea poporului.

Imĭ iau libertatea de a aduce înainte unele nume a ajutorilorŭ de preoţĭ preteraţĭ, carĭ aştéptă ca măcar acuma sĕ-i trateze consistoriulŭ omeneşte, sĕ ia în privire starea lorŭ deplorabilă în care se află aşeḑându'i odată pe la parochii, — împlinindŭ prin acésta promisiunea de multŭ dată de Escelenţa Sa Mitropolitulŭ Silvestru — pentru ca sĕ nu fiă ei apĕsaţĭ de grija cum sĕ-şĭ nutréscă familia şi cum sĕ-şĭ créscă copii, şi sub greutatea sarcinei sĕ slăbéscă puterea lorŭ fisică şi morală devenindŭ din causa acésta mai târḑiu indolenţĭ în păstoria sufletéscă a lorŭ.

Ajutorĭ de preoţĭ de felulŭ acesta şi demnĭ în tótă privinţa sunt: Părintele Constantin Sorocanŭ ajutor de preot în Tişeuţŭ, care este preotŭ de 13 anĭ şi are 6 copii, din carĭ unulŭ frecuentéză gimnasiulŭ din Suceava, ér alţĭ doi îi instrueză elŭ singurŭ acasă, fiind că nu are cu ce-i susţine la scólă. Părintele Nicolau Mitrofanovicĭ din Cernăuţĭ, care este ajutorŭ de preotŭ de 12 anĭ şi are 4 copii dintre carĭ 3 cercetéză scóla. Părintele Teodorŭ Polonicŭ din Roşia, care este de 12 anĭ ajutorŭ de preotŭ şi l'a binecuvĕntatŭ Dumneḑeu cu 4 copii dintre carĭ 3 frecuentéză scóla. Părintele Ilarion Dracinschi din Terebleceа, care este de 11 anĭ ajutorŭ de preotŭ şi are nenorocirea de a fi vĕduvŭ cu 2 copii. Părintele George Goraşiu din Cuciuru mare, care are 4 copii şi e ajutorŭ de preotŭ de 9 anĭ ş. m. a.

Cele ce s'au produsŭ în »Gazeta Transilvaniei« atingĕtorŭ la starea cea deplorabilă a poporului, o mică parte din preoţimea bucovinéanŭ o recunósce. Dară la acésta e multŭ de vină consistoriulŭ, care nu priveghiază cum se cuvine purtarea preoţilorŭ şi nu pedepsesce esemplarŭ pe cei ce nu'şĭ facŭ datoria, ci de multe orĭ îi acopere, ba îi ia în scutŭ.

Şedinţa pastorală s'a încheiatŭ cu provocarea, cumcă preoţii sĕ-şĭ facă datoria impusă de biserică cu consciinţă şi sĕ lucreze numai spre binele poporului, căruia mai alesŭ acuma îi trebue sprijinulŭ celŭ mai mare. Şi în adevĕrŭ îi trebue!! Dar" dacă preoţimea nóstră va continua şi mai departe ca până acuma de a ţine poporulŭ de o óie bună de lapte şi de lână, pe care s'o mulgă şi s'o tundă, apoi în curĕndŭ rele ḑile va ajunge bietulŭ poporŭ românŭ. Dacă parochii vorŭ fi mutaţĭ din locŭ în locŭ spre îndreptarea parochielorŭ (?) ridicândŭ veniturile lorŭ — vedĭ că preoţii tinerĭ nu au rutina celorŭ bĕtrânĭ şi prin indulginţa lorŭ strică parochiele — atuncĭ va ajunge Românulŭ în Bucovina din causa sĕrăciei, servitorŭ la străinŭ, care şi până acuma deja nu'lŭ lasă sĕ resufle.

M. Scevola

*) Asupra acestei corespondenţe vomŭ reveni. Red.

Principele de Walles şi revoluţionarii irlandezĭ.

»Standard« publică adresa următóre venită din partea unei întrunirĭ de »invincibilĭ,« de curĕndŭ ţinută la Paris. Ea este semnată de 8 din cei 9 membri carĭ asistau la şedinţă. Acéstă scrisóre este în privinţa călĕtoriei ce principele de Walles proiectéză sĕ facă în Irlanda:

Alteţei séle Regale principele de Walles, mare maestru alŭ francmazonilorŭ englesĭ.

Domnule!

Bunăvoinţa ce a arĕtatŭ Alteţa Vóstră Regală, făgăduindŭ ca sĕ visiteze Irlanda, ne obligă pe noi a cărorŭ ură contra relei administraţiunĭ a Angliei este aşa de pronunţată, ca sĕ facemŭ o deosebire între orĭce atacŭ stupidŭ şi fanaticŭ contra persónei vóstre şi rĕsboiulŭ prin fier şi focŭ, pe care îlŭ vomŭ urma cu siguranţă când organisaţiunea nóstră va fi mai complectă şi mai bine pregătită.

Odată pentru totdéuna, membrii directoratului revoluţionarŭ irlandezŭ doresce se vĕ asigure, că voi şi principesa soţia vóstră veţĭ fi în o deplină siguranţă, cât timpŭ veţĭ fi pe teritoriulŭ irlandezŭ. Mergeţĭ şi vedeţĭ prin voi înşivĕ ceea ce a suferitŭ poporulŭ irlandezŭ şi noi vĕ vomŭ fi recunoscĕtorĭ, cu tóte că într'o ḑi veţĭ trebui sĕ fiţĭ moştenitorulŭ a mai multorŭ secole de uzurpaţiunĭ şi de încercărĭ de nimicire. Nu mai este acum timpulŭ când patrioţii irlandezĭ gândéu încă că arŭ putea salva Irlanda prin constituirea republicei anglo-irlandeze.

Acuma Irlanda se ridică singură etc.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 18 Martie. — Comisiunea de trei a camerei magnaţilorŭ se va ocupa în şedinţa de aḑĭ cu textuarea modificărilorŭ proiectului de lege alŭ camerei magnaţilorŭ, ér în şedinţa de mâne a acestei camere va raporta asupra proiectului. Desbaterile în şedinţă plenară vorŭ fi Lunĭ. — Comisiunea financiară a camerei deputaţilorŭ a primitŭ proiectulŭ de lege a căii ferate Doboj-Dolni-Tuzla-Siminhan.

Atena, 18 Martie. — Părechea princiară de corónă a plecatŭ alalta séră la 9 óre.

Convocare.

Subsemnaţii venimŭ prin acésta cu tótă onórea a convocă pe tótă inteligenţa română de ambe confesiunile din ţinuturile nóstre, la conferinţa ce se va ţiné în sala scólei gr. cat. din Chiachi-Gărbău la 7 Aprilŭ st. n. a. c.

Obiectele ce se vorŭ pertractă suntŭ:

1) Constituirea în comitetŭ filialŭ de primire pentru despărţĕmĕntulŭ alŭ XII. alŭ »Associaţiunei Transilvane« ce-şĭ va ţiné adunarea sa generală aicĭ în 1 Augustŭ a. c.
2) Alegerea unui preşedinte, vice-preşedinte, secretarŭ şi cassarŭ.
3) Alte inevitabile.

Sperămŭ la convenirea câtŭ mai multora.

Chiachi-Gărbău la 17 Februariu 1885.

Ioanŭ Haţeganu, v.-protopopŭ gr. cat. **Ioanŭ Şandorŭ,** jude com. şi curatorŭ prim.

DIVERSE.

Unŭ jidanŭ trigamŭ! — Citimŭ în »Liberalulŭ« din Iaşĭ: Unŭ nighistorŭ de tablourĭ, cromolitografice din strada Mare, numitŭ Braunştein, s'a aprinsŭ de dragostea d-rei Şarlota, fiica unui renumitŭ crâşmarŭ din Podu-Vechiu. Aprinderea amorósă, aţiţată şi de promisiunea unei zestre, de vr'o miişóră de galbenĭ zimţĭ şi fără bortă (ferecaţĭ şi negăuriţĭ) conduse pe numitulŭ onorabilŭ comerciantŭ la..... oficerulŭ stării civile, unde sĕvĕrşĭ căsătoria legală cu d-ra Şarlota. Cu câte-va ceasurĭ înainte de a purcede la Sinagogă tinerii hulubaşĭ (porumbei), hulubulŭ se trezeşte cuprinsŭ în braţele unei hulubiţe cu totulŭ străină de cea cu care se cununase civilŭ. — Esplicaţiunea ce urmă (nu tocmai cu sânge inglisezŭ), dovedi, că numitulŭ Braunstein avea o soţiă legitimă şi doi copii la Viena — plus o alta la Bucurescĭ, — mititica Şarlota devenia decĭ soţia Nr. 3. Şi sĕ mai ḑică cine-va că urmaşii lui Israel nu cunoscŭ secretulŭ multiplicaţiunii neamului lorŭ.

***

Maşina pentru a face sĕ plouă. — Printre invenţiunile din urmă aduse din Australia, una din cele mai ciudate este de sigurŭ maşina pentru a produce plóiă, şi în timpii de secetă póte sĕ facă marĭ servicii. Puntulŭ de plecare alŭ acestei invenţiunĭ este efectulŭ produsŭ asupra curenţilorŭ admosferei prin detunările tunurilorŭ în timpulŭ unei lupte. In cursulŭ celorŭ două rĕsbóie din urmă, meteorologii au constatatŭ, că după tragerea focurilorŭ tunurilorŭ marĭ a urmatŭ nisce marĭ perturbaţiunĭ în atmosferă. De aicĭ până a-şĭ închipui unŭ aparatŭ cu substanţă detunătóre, avĕndŭ acţiune asupra straturilorŭ superióre ale aerului, nu era departe. Aparatulŭ australianŭ are forma unui balonŭ plinŭ de găurĭ, d'asupra este unŭ felu de tabacheră în care se pune dinamitŭ. Balonulŭ se înalţă în aer când este nevoiă de plóiă, şi în momentulŭ când se aprinde dinamita, se sparge supt acéstă puternică acţiune şi începe sĕ cadă plóiă. Cu acéstă ciudată maşină s'au făcutŭ esperienţe acum de curĕndŭ în Noul-Walles de Sudŭ, şi, după cum spune colonii din acéstă ţéră, ele au isbutitŭ pe deplinŭ. Când vomŭ avea o maşină pentru a face ca timpulŭ sĕ fiă frumosŭ?

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 17 Martie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.85	Bonurĭ croato-slavone	102.—
Rentă de hârtiă 5%	93.85	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	119.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.50	Renta de hârtiă austriacă	83.35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.50	Renta de arg. austr.	83.70
Bonurĭ rurale ungare	103.—	Renta de aurŭ austr.	108 45
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C3.—	Losurile din 1860	139 30
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—	Acțiunile băncei austro-ungare	864 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—	Act. băncei de creditŭ ung.	310 25
Bonurĭ rurale transilvane	102.—	Act. băncei de creditŭ austr.	301.75
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
		Napoleon-d'orĭ	9.80½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	60.55
		Londra 10 Livres sterlinge	124.40

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 4 Martie st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92½	—
Renta rom. amort. (5%)	94½	—
» convert. (6%)	91	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	33	—
Credit fonc. rural (7%)	100½	—
» „ „ (5%)	83¼	—
» » urban (7%)	97	—
» » » (6%)	91½	—
» » » (5%)	85¾	—
Banca națională a României	1210	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	294	—
« » » Națională	214	—
Aurŭ	12.¾%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 18 Martie st. n. 1885.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8.75	Vênd.	8.81
Argint românesc	»	8.75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	11.—	»	11.04
Imperialĭ	»	10.—	»	10.02
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	127.—	,	128.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțămŭ acelorŭ onorați cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a sĕ aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.